

De Patrick Melrose-romans

Edward St Aubyn

De Patrick Melrose-
romans

Vertaald door Nicolette Hoekmeijer

2018 Prometheus Amsterdam

Voor Eleanor en Lucian

Eerste druk 2015

Vijfde druk 2018

De vertaalster ontving voor deze vertaling een werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds.

Oorspronkelijke titel *The Patrick Melrose Novels*

© (1992 *Laat maar, Slecht nieuws*; 1994 *Wat heet hoop*; 2006 *Moedermelk*;

2011 *Eindelijk*) 2014 Edward St Aubyn

© 2015 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus

en Nicolette Hoekmeijer

Omslagontwerp DPS Design & Prepress Studio

Foto auteur Timothy Allen

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

www.uitgeverijprometheus.nl

ISBN 978 90 446 3928 5

Inhoud

Laat maar	7
Slecht nieuws	135
Wat heet hoop	297
Moedermelk	433
Eindelijk	673

Laat maar

Voor Ana

I

Om halfacht 's ochtends liep Yvette over de oprit naar het huis, met in haar armen het wasgoed dat ze de vorige avond had gestreken. Haar ene sandaal sleepte zachtjes over de grond terwijl ze haar tenen kromde om te voorkomen dat hij van haar voet gleet, en door het kapotte bandje liep ze wat onvast over het pad vol stenen en scheuren. Aan de andere kant van het muurtje, onder de cipressen die de oprit omzoomden, zag ze de dokter in de tuin staan.

In zijn blauwe ochtendjas, en met zijn zonnebril al op, hoewel het zo vroeg was dat de septemberzon nog schuilging achter de kalkstenen berg, richtte hij met zijn linkerhand de stevige waterstraal uit de tuinslang op de colonne vlijtige mieren tussen de steentjes aan zijn voeten. In de loop der tijd had hij zijn techniek verfijnd: hij liet de mieren die het overleefden even over de natte steentjes glibberen, gunde ze een paar tellen hun hervonden waardigheid voordat hij het water weer met donderend geraas liet neerdalen. Met zijn vrije hand haalde hij de sigaar uit zijn mond en liet de rook omhoog kringelen, door de bruine en grijze krullen die over zijn geprononceerde voorhoofd vielen. Vervolgens kneep hij met zijn duim de waterstraal iets toe om doeltreffender te kunnen inbeuken op een mier op wiens dood hij zijn zinnen had gezet.

Als Yvette voorbij de vijgenboom wist te komen kon ze het huis binnenglippen zonder dat dokter Melrose haar aanwezigheid opmerkte. Hij had echter de gewoonte om haar te roepen, zonder op te kijken, precies op het moment dat ze dacht door de boom aan het oog te zijn onttrokken. De vorige dag had hij haar zo lang aan de praat gehouden dat haar armen het bijna hadden begeven, maar net weer niet zó lang dat ze het wasgoed op de grond kon zetten. Hij

wist dat soort dingen loepzuiver in te schatten. Allereerst had hij gevraagd wat zij van de mistral vond, met een overdreven respect voor haar inheemse kennis van de Provence. Tegen de tijd dat hij uiterst beminnelijk informeerde naar het werk van haar zoon op de scheepswerf, was de pijn naar haar schouders getrokken en voelde ze venijnige steken in haar nek. Ze was vastberaden hem het hoofd te bieden, zelfs toen hij vroeg hoe het met de rugpijn van haar man was gesteld, en of ze dacht dat hij daardoor tijdens de oogst niet op de tractor zou kunnen rijden. Vandaag bleef het uit, het *Bonjour, chère Yvette* waarmee hij gewoonlijk zijn scrupuleuze ochtendbabbeltjes inluide, en gebukt liep ze onder de lage takken van de vijgenboom door naar het huis.

Het chateau, zoals Yvette noemde wat de Melroses een oude boerderij noemden, was tegen de helling gebouwd, waardoor de op-rit zich op gelijke hoogte bevond met de bovenste verdieping. Aan één kant van het huis liep een brede trap naar het terras dat aan de salon grensde.

Een tweede trap liep aan de andere kant van het huis naar beneden, naar een kapelletje dat werd gebruikt om de vuilnisbakken aan het oog te onttrekken. In de winter klaterde het water via een aantal poeltjes naar beneden, maar in deze tijd van het jaar stond de greppel die langs de vijgenboom liep droog, en lag hij vol geplette en opengebarsten vijgen die de aarde donker kleurden op de plek waar ze waren neergekomen.

Yvette liep de donkere kamer met het hoge plafond in en zette het wasgoed neer. Ze deed het licht aan en scheidde de handdoeken van de lakens en de lakens van het tafellinnen. Er stonden tien hoge kasten, met daarin grote stapels keurig opgevouwen linnengoed, dat allemaal niet werd gebruikt. Soms deed Yvette die kasten even open, om zich te vergapen aan deze met zorg gekoesterde collectie. Sommige tafellakens hadden subtiel ingeweven lauwerkransen en druiventrossen, die alleen vanuit een bepaalde hoek zichtbaar waren. Ze liet haar vingers over de monogrammen glijden die op de gladde, witte lakens waren geborduurd, en over de sierkrans om de letter 'v' in een hoekje van de servetten. Het mooiste vond ze de eenhoorn boven een lint van buitenlandse woorden op enkele van de oudste

lakens, maar ook die lakens werden nooit meer gebruikt, want mevrouw Melrose stond erop dat Yvette steeds het eenvoudige linnen-goed nam, van het stapeltje in de kleinere kast naast de deur.

Eleanor Melrose stormde het trapje met de lage treden op dat van de keuken naar de oprit voerde. Als ze langzamer had gelopen, zou ze wellicht hebben gewankeld, zou ze wellicht zijn blijven staan en radeloos op het lage muurtje naast het trapje zijn gaan zitten. Ze voelde zich intens beroerd, zo erg dat ze het niet aandurfde om iets te eten, en de sigaret die ze had opgestoken had het alleen maar erger gemaakt. Ze had haar tanden gepoetst nadat ze had overgegeven, maar ze was de bittere galsmaak nog niet kwijt. Ze had haar tanden ook al gepoetst voordat ze moest overgeven, aangezien ze de optimistische kant van haar karakter nooit helemaal de kop in wist te drukken. Sinds begin september waren de ochtenden alweer iets koeler, en er hing al iets van herfst in de lucht, maar dat maakte allemaal weinig verschil voor Eleanor, bij wie de zweetdruppeltjes door de dikke lagen poeder op haar voorhoofd heen parelden. Bij elke stap zette ze haar handen tegen haar knieën om zichzelf naar voren te duwen, en door haar enorme zonnebril heen zag ze de witte canvas schoentjes aan haar bleke voeten en de donkerroze broek van ruwe zijde, waarvan de pijpen als twee rode pepers aan haar benen kleefden.

Ze dacht aan wodka die werd uitgegoten over ijs, aan de berijpte ijsklontjes die in één klap transparant werden en door het glas tui-melden, aan het krakende ijs, als een ruggengraat in de handen van een zelfverzekerde osteopaat. De plakkerige ijsklontjes die stuntelig ronddobberden, tinkelend, de rijp die naar de rand van het glas werd verjaagd, de wodka koud en fluweelzacht in haar mond.

Links van de trap liep de oprit steil omhoog, naar een vlakke, ronde plek, waar haar kastanjebruine Buick onder een parasolden stond. Het was een absurd gezicht, de langgerekte auto op zijn banden met wit zijvlak, tegen een achtergrond van terrassen vol wijnranken en olijfbomen, maar voor Eleanor was haar auto als een consulaat in een onbekende stad en ze liep er dan ook haastig heen, met de wanhooop van een beroofde toerist.

Doorzichtige harsdruppeltjes kleefden aan de motorkap van de Buick. Aan de onderkant van de voorruit plakte een klodder hars met daarin een dorre dennennaald. Ze probeerde de klodder los te peuteren, maar daardoor werd de voorruit alleen nog maar viezer, en werden haar vingertoppen plakkerig. Ze wilde niets liever dan in haar auto gaan zitten, maar ze bleef dwangmatig aan de hars krabben, waardoor haar nagels zwart werden. De belangrijkste reden dat Eleanor zo verzot was op haar Buick, was dat David er nooit in reed, dat hij er überhaupt nooit in zat. Zowel het huis als de grond was haar eigendom, zij betaalde het personeel en de drank, en toch was deze auto haar enige echte bezit.

Toen ze David twaalf jaar eerder had leren kennen, was ze gefascineerd geweest door zijn uiterlijk. De blik waarmee een Engelsman vanuit zijn koele salon meent te mogen uitkijken over zijn bezit was in de loop van vijf eeuwen nauwelijks veranderd, en leek te zijn uitgekristalliseerd in Davids gelaat. Het was Eleanor nooit helemaal duidelijk geworden waarom Engelsen meenden zich erop te kunnen laten voorstaan dat ze vele generaties op een en dezelfde plek geen steek hadden uitgevoerd, maar het was zonneklaar dat David zich geheel in deze opvatting kon vinden. Daarnaast was hij een afstameling van Charles II, via een prostituee. 'Dat zou ik niet aan de grote klok hangen, als ik jou was,' had ze bij wijze van grap gezegd toen hij het haar vertelde. In plaats van te glimlachen had hij haar zijn profiel toegekeerd, op een manier waarvan ze inmiddels gruwde, met zijn onderlip iets naar voren, en een blik in zijn ogen alsof hij zich uitzonderlijk toegeeflijk opstelde door zich te onthouden van vernietigend commentaar.

Ooit had ze bewondering gehad voor de manier waarop David arts was geworden. Toen hij zijn vader vertelde dat hij medicijnen wilde studeren, had generaal Melrose ogenblikkelijk Davids toelage stopgezet; hij gebruikte het geld dan liever om fazanten te fokken. Mensen en dieren neerschieten was iets voor een man van stand, het verzorgen van hun wonden was iets voor een kleinburgerlijke kwakzalver. Zo dacht de generaal erover, en dankzij die opvatting kon hij zich nog meer toeleggen op de jacht. Het kostte generaal Melrose geen enkele moeite zich hard op te stellen tegenover zijn zoon. De

eerste keer dat de generaal belangstelling toonde voor David was toen hij van Eton kwam en zijn vader informeerde naar zijn toekomstplannen. 'Ik ben bang dat ik het nog niet weet,' had David gestameld, omdat hij niet durfde te zeggen dat hij muziek wilde componeren. Het was de generaal niet ontgaan dat zijn zoon geregeld achter de piano zat, en hij ging er terecht van uit dat een loopbaan in het leger korte metten zou maken met deze wat al te vrouwelijke voorliefde. 'Dan zou ik maar in het leger gaan,' zei hij, en met een geforceerd kameraadschappelijk gebaar bood hij zijn zoon een sigaar aan.

Maar desondanks had Eleanor het gevoel gehad dat David heel anders was dan de horden onbeduidende Engelse snobs en verre familieleden die over de vloer kwamen, in de hoop op een onvoorziene gebeurtenis, of gewoon voor een weekend, vol herinneringen die niet eens hun eigen herinneringen waren, herinneringen aan het leven dat hun grootvader had geleid, terwijl hun grootvader in werkelijkheid een heel ander leven had geleid. Toen ze David leerde kennen had ze het gevoel dat hij de eerste man was die haar echt begreep. Nu was hij wel de laatste bij wie ze begrip zou kunnen vinden. Het was lastig om die ommekeer te verklaren en ze probeerde niet toe te geven aan de verleiding om te denken dat hij van het begin af aan op haar geld uit was geweest, teneinde zijn fantasieën te verwezenlijken over het leven waarop hij recht meende te hebben. Aan de andere kant had haar geld hem misschien omlaag gehaald. Niet lang na hun trouwen had hij zijn praktijk eraan gegeven. Aanvankelijk was er nog sprake van geweest dat ze een deel van haar vermogen zouden gebruiken om een tehuis op te zetten voor alcoholisten. In zekere zin waren ze daarin geslaagd.

De gedachte David tegen het lijf te lopen vloog Eleanor aan. Ze rukte zich los van de hars op de voorruit, stapte moeizaam in de auto en stuurde de logge Buick langs de trap en over de stoffige oprit, en pas ergens halverwege de helling bleef ze weer staan. Ze was op weg naar het huis van Victor Eisen, waar ze Anne zou ophalen, met wie ze in alle vroegte naar het vliegveld zou rijden, maar eerst moest ze zichzelf weer in de hand zien te krijgen. Verstopt in een kussen onder de bestuurdersstoel lag een flesje Bisquit-cognac. In haar tas had

ze gele pilletjes om scherp te blijven en witte pilletjes tegen de angst en de paniek die gepaard gingen met die scherpste. Omdat ze een lange rit voor de boeg had nam ze vier in plaats van twee gele pilletjes en vervolgens nam ze, uit angst dat de dubbele dosis haar een gejaagd gevoel zou bezorgen, twee witte pilletjes, en ze sloeg bijna het halve flesje cognac achterover om het allemaal mee weg te spoelen. Eerst begon ze hevig te beven, maar nog voor het in haar bloedbaan terecht was gekomen voelde ze de alcohol aantikken, wat haar doorstroomde met dankbaarheid en warmte.

Ze liet zich onderuitzakken in de stoel waar ze verkrampt op had gezeten, en voor het eerst die dag herkende ze zichzelf in het spiegel-tje. Ze keerde terug in haar lichaam, als een slaapwandelaar die na een hachelijke expeditie weer in bed stapt. In de stille wereld achter de gesloten raampjes zag ze zwart-witte eksters opvliegen uit wijnranken, zag ze naalden van dennenbomen scherp afsteken tegen de vale lucht, schoongeveegd na twee dagen harde wind. Opnieuw draaide ze het contactsleuteltje om en reed weg, stuurde zo'n beetje mee met de steile, smalle weggetjes.

David Melrose had er genoeg van om mieren te laten verdrinken en hij staakte het besproeien van de tuin. Zodra het spelletje niet langer zijn onverdeelde aandacht had, vulde het hem van moedeloosheid. Altijd was er weer een volgend nest, een volgend terras vol nesten. Hij sprak mieren, *ants*, uit als *aunts*, tantes, en zijn moordlustige activiteiten kregen een extra lading wanneer hij zich de zeven arrogante zussen van zijn moeder voor de geest haalde, trotse en egoïstische vrouwen die hij als kind had laten genieten van zijn begenadigde pianospel.

David liet de tuinslang op het grindpad vallen en bedacht dat Eleanor geen enkele functie meer voor hem had. Ze was al te lang verstijfd van angst. Het was alsof je de opgezette lever van een patiënt wilde palperen terwijl al vaststond dat het pijn deed. Ze liet zich maar hoogst zelden overhalen om zich te ontspannen.

Hij herinnerde zich de avond, twaalf jaar terug, dat hij haar bij hem thuis te eten had gevraagd. Wat was ze destijds goed van vertrouwen geweest! Ze waren al met elkaar naar bed geweest, maar Eleanor was nog altijd timide. Ze droeg een tamelijk vormeloze

witte jurk met grote zwarte stippen. Ze was achtentwintig, maar ze leek jonger doordat haar sluike blonde haar in een heel eenvoudig model was geknipt. Ze had iets warrigs en op een kleurloze manier aantrekkelijks, maar wat hem echt opwond was haar rusteloosheid, de ingehouden hartstocht van een vrouw die zich dolgraag op iets wezenlijks wil storten, maar niet kan bedenken wat dat dan moet zijn.

Hij had een Marokkaans gerecht gemaakt, duif gevuld met amandelen. Hij zette het haar voor op een bedje van saffraanrijst, en haalde toen het bord weer weg. ‘Wil je iets voor me doen?’ vroeg hij.

‘Natuurlijk,’ zei ze. ‘Wat dan?’

Hij zette het bord achter haar stoel op de grond en zei: ‘Wil je het zonder mes en vork opeten, op handen en knieën, gewoon, zo van het bord?’

‘Als een hond, bedoel je?’ zei ze.

‘Als een meisje dat doet alsof ze een hond is.’

‘Maar waarom?’

‘Omdat ik dat leuk vind.’

Hij genoot van het risico dat hij nam. Ze had nee kunnen zeggen en kunnen gaan. Als ze bleef en deed wat hij wilde, zou hij haar buitmaken. Het merkwaardige was dat ze geen van beiden in de lach schoten.

Onderwerping, hoe absurd ook, oefende een enorme aantrekkingskracht uit op Eleanor. Ze zou dingen opgeven waarin ze niet wilde geloven – tafelmanieren, waardigheid, trots – voor iets waar ze maar al te graag in wilde geloven: de bereidheid dingen op te geven. Het was een loos gebaar, waar niemand iets mee opschoot, maar daardoor had het haar destijds alleen maar zuiverder geleken. Ze ging op haar knieën op het sleetse Perzische tapijt zitten en legde haar handen plat op de grond, aan weerszijden van het bord. Haar ellebogen staken naar buiten terwijl ze zich liet zakken en een stukje duif tussen haar tanden nam. Ze voelde iets trekken in haar onderrug.

Ze kwam overeind, met haar handen op haar knieën, en kauwde langzaam. De duif smaakte vreemd. Ze keek iets omhoog en zag Davids schoenen, waarvan een op de vloer stond en met de neus haar kant op wees, terwijl de andere vlak voor haar gezicht in de

lucht hing. Ze keek niet hoger dan de knieën van zijn over elkaar geslagen benen en boog toen weer voorover, at ditmaal gretiger, wroette in het hoopje rijst totdat ze met haar lippen een amandel te pakken had, schudde voorzichtig haar hoofd om wat duivenvlees van het bot te halen. Toen ze uiteindelijk weer naar hem opkeek glom haar ene wang van de saus, en aan haar lippen en mond plakten gele rijstkorrels. Alle verbijstering was uit haar blik verdwenen.

Heel even had David haar aanbeden omdat ze deed wat hij vroeg. Hij stak zijn voet iets naar voren en liet de rand van zijn schoen zachtjes over haar wang glijden. Hij was volledig in de ban van het vertrouwen dat ze hem schonk maar hij wist niet wat hij ermee aan moest, aangezien het zijn doel al had gediend: aantonen dat hij haar tot onderwerping kon bewegen.

De volgende dag vertelde hij Nicholas Pratt wat er was gebeurd. Het was zo'n dag waarop hij zijn assistente liet zeggen dat hij bezet was, zodat hij lekker op de club wat kon gaan drinken, ver van kinderen met koorts en vrouwen die deden alsof hun kater een migraineaanval was. Hij vond het prettig om wat te drinken onder het blauw met gouden plafond van de salon, waar het komen en gaan van belangrijke mannen een voortdurende rimpeling teweegbracht. Nietszeggende, onbeduidende leden die zich slechts sporadisch op de club vertoonden, klampten zich vast aan die sfeer van macht en invloed, als kleine bootjes die aan hun landvasten deinen wanneer een jacht de haven verlaat waar ze samen in hebben gelegen.

'Waarom liet je haar dat doen?' wilde Nicholas weten. Zijn reactie hield het midden tussen leedvermaak en weerzin.

'Ze heeft maar bitter weinig gespreksstof, vind je niet?' zei David.

Nicholas gaf geen antwoord. Hij had het gevoel dat hij in een complot werd gedwongen, zoals Eleanor was gedwongen om te eten.

'Had ze vanaf de vloer meer gespreksstof?' vroeg hij.

'Ik kan niet toveren,' zei David. 'Ik kan haar niet ineens onderhoudend maken, maar zo hield ze tenminste haar mond. Ik moest er niet aan denken nog een keer te moeten aanhoren hoe zwaar het is om rijk te zijn. Daar heb ik geen verstand van, en zij heeft verder vrijwel nergens verstand van.'

Nicholas had gegrinnikt en David had zijn bovenlip opgetrokken.

Er werd wel beweerd dat David vele verborgen talenten had, maar glimlachen viel daar niet onder, dacht Nicholas.

David liep over de rechterhelft van de dubbele trap die van de tuin naar het terras leidde. Hoewel hij inmiddels zestig was, had hij nog altijd een stevige, wat wilde bos haar. Hij had een onvoorstelbaar mooi gezicht. Het enige minpuntje was dat er niets aan mankeerde; het was de blauwdruk van een gezicht en het straalde iets leegs uit, alsof het leven dat de eigenaar ervan had geleid op geen enkele manier sporen had weten na te laten in het perfecte gelaat. Mensen die David goed kenden zochten naar tekenen van verval, maar met de jaren werd zijn masker alleen maar imposanter. Hoe stil hij zijn nek ook hield, achter zijn zonnebril schoten zijn ogen ongezien heen en weer, op zoek naar andermans zwakke plekken. Als arts was hij vooral goed geweest in het haast bedwelmend stellen van diagnoses, en nadat hij die kenbaar had gemaakt verloor hij gewoonlijk zijn belangstelling, tenzij iets in het lijden van de patiënt hem intrigeerde. Wanneer hij geen zonnebril droeg had hij meestal een ongeïnteresseerde blik in zijn ogen, totdat hij ergens iets van kwetsbaarheid bespeurde. Dan verhardde onmiddellijk zijn blik, als een spier die zich aanspant.

Boven aan de trap bleef hij staan. Zijn sigaar was uit en hij wierp hem over het muurtje in de lager gelegen wijnranken. Hij stond tegenover de zuidelijke muur van het huis, met de klimop die al op sommige plekken rood begon te kleuren. Hij genoot van de aanblik. Het was alsof de kleur het verval trotseerde, als een man die zijn beul in het gezicht spuugt. Hij had gezien hoe Eleanor in alle vroegte haastig was weggereden in die bespottelijke auto van haar. Hij had zelfs gezien hoe Yvette had geprobeerd ongemerkt het huis binnen te glippen. Hij kon het ze moeilijk kwalijk nemen.

Hij wist dat zijn kwaadaardigheid alleen effect had op Eleanor wanneer hij haar afwisselde met blijken van betrokkenheid en uitgebreide verontschuldigungen voor zijn destructieve inborst, maar hij had die variaties laten varen omdat hij grenzeloos in haar was teleurgesteld. Hij wist dat zij hem niet kon helpen om de knoop van onverwoordbaarheid te ontwarren die hij in zich droeg. In plaats daarvan voelde hij de knoop steeds strakker aangehaald worden, totdat

hij onvermijdelijk zou stikken, een gevoel dat als een doem over elke ademtocht lag.

Het was krankzinnig, maar al de hele zomer spookte het beeld door zijn hoofd van een doofstomme invalide die hij op het vliegveld van Athene had gezien. De man, die zakjes pistachenoten probeerde te verkopen door de wachtende passagiers reclamefoldertjes in de schoot te werpen, werkte zich naar voren door met zijn weerspannige voeten op de grond te stampen, waarbij zijn hoofd wild heen en weer bewoog en zijn ogen alle kanten op draaiden. Telkens wanneer David de man geluidloos met zijn mond zag trekken, als een vis die happend op een rivieroever ligt, voelde hij zich licht duizelig worden.

David luisterde naar het sloffende geluid van zijn gele slippers terwijl hij de laatste paar treden nam naar de deur die vanaf het terras toegang bood tot de salon. Yvette had de gordijnen nog niet opengedaan, wat hem de moeite bespaarde ze weer te sluiten. Hij vond het prettig als de salon een schemerige en chique aanblik bood. Een donkerrode en zwaar vergulde stoel die Eleanors Amerikaanse grootmoeder tijdens een van haar kooplustige rondreizen door Europa had weten te ontfutselen aan een oude Venetiaanse familie, stond glimmend tegen de verste muur. Hij kon het schandaal dat aan het bezit van de stoel was verbonden wel waarderen, en in de wetenschap dat de stoel eigenlijk met zorg geconserveerd diende te worden in een museum, ging hij er zo vaak mogelijk op zitten. Soms, als hij alleen was, nam hij plaats op de zogeheten dogestoel, helemaal op het randje van de zitting, en dan leunde hij naar voren, klemde zijn rechterhand om een van de uitbundig versierde armleuningen en nam de houding aan die hij zich herinnerde van school, uit *Een geïllustreerde geschiedenis van Engeland*. Het was een afbeelding die Henry v's magistrale woede toonde, toen de schaamteloze koning van Frankrijk hem een stel tennisballen cadeau had gedaan.

David leefde te midden van het roofgoed van Eleanors matriachale Amerikaanse familie. De wanden hingen vol met werk van Guardi en Tiepolo, Piazzetta en Novelli. Een achttiende-eeuws kamerscherm, vol grijsbruine aapjes en roze rozen, verdeelde de diepe ruimte in tweeën. Gedeeltelijk aan het oog onttrokken door

het kamerscherm, in ieder geval vanaf de plek waar David zat, stond een zwarte Chinese kast, met daarbovenop flessen, in keurige rijen, en binnenin, op de planken, een voorraad nieuwe flessen. David schonk zichzelf een borrel in en dacht aan zijn overleden schoonvader, Dudley Craig, een innemende, dronken Schot die door Mary, Eleanors moeder, aan de kant was gezet toen het te kostbaar werd hem nog langer te onderhouden.

Na Dudley Craig was Mary in het huwelijk getreden met Jean de Valençay; als ze dan toch een man moest onderhouden, dan maar beter een hertog, had ze bedacht. Eleanor was opgegroeid in huizen waarin elk voorwerp ooit aan een koning of keizer leek te hebben toebehoord. Het waren schitterende huizen, maar de gasten haalden bij vertrek altijd opgelucht adem omdat ze wel voelden dat ze in de ogen van de hertogin de stoel waarop ze hadden gezeten nog niet waardig waren.

David liep naar het hoge raam aan de andere kant van de kamer. Het was het enige raam waarvan de gordijnen open waren, en het bood uitzicht op de berg aan de overkant. Hij staarde vaak naar de kale dagzomen van opengereten kalksteen. Hij vond het net hersenen op sterk water die tegen de donkergroene berghelling waren gekwakt, of, op andere momenten, een schedel met tientallen incisies waardoor de hersenen naar buiten puilden. Hij ging op de bank naast het raam zitten en terwijl hij naar buiten keek, probeerde hij een oergevoel van ontzag op te roepen.

2

Patrick liep naar de put. In zijn hand had hij een grijs plastic zwaard met een goudkleurig heft, waarmee hij uithaalde naar de roze bloemen van de valeriaanplanten die tussen de stenen van de terrasmuur groeiden. Als er een slak op een van de stelen van de venkel zat, haalde hij zijn zwaard erlangs zodat de slak naar beneden viel. Als hij een slak doodde moest hij hem meteen plattrappen en dan snel wegrennen omdat de slak helemaal slijmerig werd, alsof je net je neus had gesnoten. Dan ging hij later terug om naar de scherven van het bruine huisje te kijken, die in de zachte grijze massa staken, en had spijt van wat hij had gedaan. Het was gemeen om slakken plat te trappen als het net had geregend, want dan kwamen ze naar buiten om te spelen, om een bad te nemen in de plasjes onder de druppelende bladeren, om hun voelsprietten uit te strekken. Als hij hun voelsprietten aanraakte schoten die weer naar binnen en schoot ook meteen zijn hand terug. Voor een slak was hij net een groot mens.

Op een dag was hij plotseling bij de put uitgekomen, terwijl hij dat helemaal niet van plan was geweest, dus had hij besloten dat de weg die hij had genomen een sluiproute was. Nu ging hij altijd zo, als hij alleen was. Hij liep over een terras vol olijfbomen, waar de vorige dag de wind de bladeren had doen omslaan, van grijs naar groen en weer van groen naar grijs, alsof je met een hand over fluweel streek, waardoor het licht werd en weer donker.

Hij had Andrew Bunnill de geheime sluiproute laten zien en Andrew had gezegd dat het langer was dan de gewone weg, waarop hij had gezegd dat hij Andrew in de put zou gooien. Andrew, de slapeling, was gaan huilen. Toen Andrew weer terugging naar Londen, zei Patrick dat hij hem uit het vliegtuig zou gooien. Dat werd blè-

ren. Patrick zou helemaal niet in dat vliegtuig zitten, maar hij zei tegen Andrew dat hij zich onder de vloer zou verstoppen en een cirkel om zijn stoel zou zagen. Andrews kindermisje had gezegd dat Patrick een naar jongetje was, en Patrick had gezegd dat dat kwam omdat Andrew een slappeling was.

Patrick's eigen kindermisje was dood. Een vriendin van zijn moeder had gezegd dat ze in de hemel was, maar Patrick was erbij geweest en hij wist heel goed dat ze haar in een houten kist hadden gelegd en haar in een gat in de grond hadden laten zakken. De hemel was de andere kant op, dus die vrouw had gelogen, tenzij het zoiets was als een pakje op de post doen. Zijn moeder moest heel hard huilen toen het kindermisje in de kist werd gelegd, vanwege haar eigen kindermisje, zei ze. Dat sloeg nergens op, want haar eigen kindermisje leefde nog, ze moesten zelfs af en toe bij haar op bezoek, met de trein, saaiër kon niet. Dan kregen ze vieze taart met maar een heel klein beetje jam in het midden en hele slierten geklopte room. 'Ik weet hoe lekker je dat vindt,' zei ze altijd, en dat loog ze want hij had gezegd dat hij het niet lekker vond. *Sponge cake* noemde ze het, en toen hij had gevraagd of je er ook mee in bad kon, kwam het kindermisje van zijn moeder bijna niet meer bij van het lachen en had ze hem eindeloos geknuffeld. Dat was heel naar want ze drukte haar wang tegen die van hem en haar huid was helemaal slap, als de kippennek die hij ooit over de rand van de keukentafel had zien hangen.

En wat moest zijn moeder eigenlijk met een kindermisje? Hij had er zelf ook geen meer en hij was pas vijf. Zijn vader zei dat hij nu een kleine man was. Hij herinnerde zich dat hij naar Engeland was gegaan toen hij drie was. Het was winter en hij had voor het eerst van zijn leven sneeuw gezien. Hij herinnerde zich nog dat hij op een weg had gestaan, bij een stenen brug, en dat er een ijslaagje over de weg lag en dat alle velden waren bedekt met sneeuw en dat de lucht glinsterde en dat de weg en de heggen schitterden en dat hij blauwe wollen handschoenen aan had gehad en dat zijn kindermisje zijn hand vasthield en dat ze heel lang doodstil naar de brug hadden staan kijken. Daar moest hij vaak aan denken, net als aan de keer dat ze achter in de auto hadden gezeten, hij met zijn hoofd op haar

schoot, en dat hij naar haar opkeek en zij had geglimlacht en dat de lucht achter haar hoofd heel groot en blauw was geweest, en dat hij in slaap was gevallen.

Patrick liep tegen een steile wal omhoog over een paadje dat langs een laurierboom naar de put liep. Hij mocht niet bij de put spelen. Het was de plek waar hij het liefst speelde. Soms klom hij op het verrotte deksel en sprong op en neer, alsof het een trampoline was. Niemand kon hem tegenhouden, en dat probeerde ook bijna nooit iemand. Het hout was zwart waar de roze verf, vol blaasjes, was afgebladderd. Het deksel kraakte vervaarlijk, waardoor zijn hart sneller ging kloppen. Hij was niet sterk genoeg om het deksel in zijn eentje op te tillen, maar als het open was blijven staan zocht hij stenen en kluiten aarde om in de schacht te gooien. Met een zware, weergalmende plons raakten ze het water en boorden zich in de duisternis.

Triomfantelijk stak Patrick zijn zwaard in de lucht toen hij boven aan het pad was gekomen. Hij zag dat het deksel van de put van zijn plaats was geschoven. Hij ging op zoek naar een mooie steen, zo groot als hij maar kon tillen en zo glad als hij maar kon vinden. Hij zocht in het omliggende veld en groef een roodbruine steen uit die hij met twee handen moest optillen. Hij legde hem op het vlakke stuk naast de opening van de schacht en trok zichzelf omhoog, totdat zijn voeten loskwamen van de grond. Hij leunde zo ver mogelijk naar voren en tuurde in de duisternis, waar hij wist dat het water zich schuilhield. Hij hield zich met zijn linkerhand vast, duwde de steen over de rand, hoorde de plons die hij veroorzaakte en zag het wateroppervlak breken, zag hoe het woelige water het licht van de hemel opving en het verraderlijk weerkaatste. Zo stroperig en zwart dat het haast olie leek. Hij riep iets in de schacht, waar de droge stenen groen kleurden, en vervolgens zwart. Als hij ver genoeg naar voren leunde kon hij de klamme echo van zijn eigen stem horen.

Patrick besloot helemaal op de put te klimmen. Zijn afgetrapte blauwe sandalen pasten precies in de gaten tussen de stenen. Hij wilde op de rand staan, naast de open schacht. Dat had hij een keer eerder gedaan, om stoer te doen, toen Andrew bij hem logeerde. Andrew had naast de put gestaan en gezegd: ‘Toe, Patrick, doe dat

nou niet, kom nou naar beneden, tóe, doe dat nou niet.' Toen was Patrick niet bang geweest, hoewel Andrew het wel was, maar nu hij helemaal alleen was voelde hij zich duizelig worden, ging op zijn hurken op de rand zitten, met zijn rug naar het water. Heel langzaam kwam hij weer overeind en terwijl hij zijn rug rechtte voelde hij de diepte achter zich trekken, voelde hij hoe hij naar achteren werd gezogen. Hij wist zeker dat zijn voeten weg zouden glijpen zodra hij zich bewoog, en hij probeerde het trillen tegen te gaan door zijn voeten aan te spannen en zijn tenen te krommen en zo ernstig mogelijk naar de harde aarde rondom de put te kijken. Zijn zwaard lag nog op de richel en hij wilde het oppakken omdat zijn overwinning anders niet compleet was, en met een enorme wilskracht boog hij heel voorzichtig voorover, trotseerde de angst die zijn armen en benen dreigde te verlammen en pakte het zwaard bij de gekraste en gebutste grijze kling. Toen hij het zwaard eenmaal te pakken had, zakte hij aarzelend iets door zijn knieën en sprong van de rand, kwam op de grond terecht, schreeuwde hoera en maakte het geluid van kletterend metaal terwijl hij om zich heen maaide naar denkbeeldige vijanden. Met de platte kant van zijn zwaard sloeg hij een laurierblad van de boom, stak toen met een macabere kreun in op de lucht eronder en greep tegelijkertijd naar zijn middel. Hij vond het leuk om zich voor te stellen dat het Romeinse leger in een hinderlaag was gelokt en in de pan dreigde te worden gehakt door de barbaren, maar net op dat moment kwam hij er gelukkig aan, de aanvoerder van de speciale soldaten met paarse cape, en hij was dapperder dan wie ook en wist een onvoorstelbare nederlaag af te wenden.

Als hij door de bossen doolde dacht hij vaak aan Ivanhoe, de held uit een van zijn favoriete stripboeken, die al lopende links en rechts bomen omhakte. Patrick moest om alle dennenbomen heen lopen, maar in zijn fantasie beschikte hij over de macht om zijn eigen weg te banen, schreed hij statig door het kleine bos dat grensde aan het terras, en velde in één houw alle bomen om hem heen. Hij dacht lang na over alles wat hij in zijn boeken las. Hij had gelezen over regenbogen in een kinderachtig plaatjesboek, maar later had hij ze in het echt gezien, in de straten van Londen na een regenbui, toen

er benzinedruppeltjes van auto's op het wegdek waren gelekt en het water opspatte en uiteenviel in paars, blauw en geel.

Vandaag had hij geen zin om het bos in te gaan, dus besloot hij van terras naar terras te springen. Het was net alsof hij vloog, al waren de muurtjes soms te hoog en moest hij op de rand gaan zitten, zijn zwaard naar beneden gooien en zich zo ver mogelijk aan zijn handen laten zakken voordat hij losliet. Tussen de wijnranken kwamen zijn sandalen vol te zitten met rulle aarde en hij moest ze twee keer uittrekken en ondersteboven houden om alle steentjes en grond eruit te krijgen. Lager op de helling werden de terrassen breder en werd het hoogteverschil minder, zodat hij overal van de muurtjes kon springen. Hij hield zijn adem in voor de laatste vlucht.

Soms wist hij zo ver te springen dat hij zich bijna Superman voelde, en soms jutte hij zichzelf op om nog harder te rennen door te denken aan de Duitse herder die hem een keer op het strand achterna had gezeten, op die winderige dag dat ze bij George waren gaan lunchen. Hij had zijn moeder gevraagd of hij alsjeblieft naar buiten mocht, want hij vond het zo mooi om te zien hoe de wind de zee uit elkaar liet spatten, alsof er flessen werden stukgegooid op de rotsen. Iedereen had gezegd dat hij niet te ver mocht gaan, maar hij wilde dichterbij naar de rotsen. Toen hij over een zandpaadje liep dat naar het strand leidde, dook er boven aan de helling een dikke, langharige herdershond op, die naar hem begon te blaffen. Toen hij de hond dichterbij zag komen zette hij het op een rennen, eerst nog over het kronkelige paadje, maar al gauw sprong hij gewoon van de zachte helling, sneller en sneller, totdat hij met reusachtige stappen en met zijn armen gespreid in de wind de heuvel af stooft naar het halve-maanvormige strandje tussen de rotsen, tot aan de kam van de hoogste golf. Toen hij weer opkeek stond de hond kilometers verderop op een heuveltop, en Patrick wist dat de hond hem nooit te pakken zou kunnen krijgen omdat hij zo snel was. Later vroeg hij zich af of de hond het eigenlijk wel had geprobeerd.

Hijgend kwam Patrick bij de opgedroogde rivierbedding. Hij klauterde op een grote steen tussen twee bosjes vaalgroen bamboe. Toen hij daar met Andrew was geweest, hadden ze een spelletje gespeeld dat Patrick had verzonnen. Ze moesten allebei op de steen gaan staan

en proberen elkaar eraf te duwen, en ze speelden dat aan de ene kant een kuil vol kapotte scheermesjes was en aan de andere kant een vat vol honing. Als je er aan de ene kant afviel werd je in duizend stukjes gehakt, terwijl je aan de andere kant verdronk, uitgeput na een schitterende, zware zwemtocht. Andrew viel er elke keer van af omdat hij zo'n ontzettende slappeling was.

Andrews vader was op een bepaalde manier ook een slappeling. Patrick was op Andrews partijtje geweest, in Londen, en in het midden van de kamer had een enorme doos gestaan, met cadeautjes voor alle kinderen. Ze waren in de rij gaan staan, hadden een cadeautje uit de doos gepakt en waren in de rondte gaan rennen om te kijken wat de anderen hadden. In tegenstelling tot de anderen had Patrick zijn cadeautje onder een stoel verstopt en was er nog eentje gaan halen. Toen hij over de doos gebogen stond om er nog een glimmend pakje uit te vissen, was Andrews vader op zijn hurken naast hem komen zitten en had gezegd: 'Jij hebt er al eentje, hè, Patrick?' – niet boos, maar op een toon alsof hij Patrick een snoepje aanbood. 'Het is niet eerlijk als jij de cadeautjes van de andere kinderen pakt, vind je wel?' Patrick had hem uitdagend aangekeken en gezegd: 'Ik heb nog geen cadeautje.' Andrews vader had hem alleen maar verdrietig aangekeken en heel slap gezegd: 'Goed dan, Patrick, maar ik wil niet hebben dat je er straks nog eentje pakt.' Dus had Patrick twee cadeautjes gekregen, maar hij vond Andrews vader stom omdat hij er nog meer had gewild.

Nu moest Patrick het steenspel in zijn eentje spelen, en hij sprong van de ene kant van de steen naar de andere, maakte wilde gebaren om zijn evenwichtsgevoel op de proef te stellen. Toen hij viel deed hij net alsof het niet was gebeurd, al wist hij dat hij vals speelde.

Patrick keek aarzelend naar het touw dat François voor hem aan een van de nabijgelegen bomen had geknoopt, zodat hij over de rievierbedding kon slingeren. Hij had dorst en liep de helling weer op, over het paadje terug naar huis, langs de wijnranken waar de tractor tussendoor reed. Zijn zwaard was hem nu tot last en hij klemde het onhandig onder zijn arm. Hij had zijn vader ooit een gekke opmerking horen maken. Hij had tegen George gezegd: 'Als je de touwen te veel laat vieren, knoopt hij zich eraan op.' Eerst had Patrick niet

begrepen wat hij bedoelde, maar in een flits van schaamte en paniek begreep hij ineens dat ze het over het touw hadden dat François om de boom had geknoopt. Die nacht droomde hij dat het touw was veranderd in een tentakel van een inktvis, die om zijn nek werd geslagen. Hij probeerde het door te hakken, maar dat ging niet omdat hij alleen een speelgoedzwaard had. Zijn moeder moest heel hard huilen toen ze hem aan de boom zag bungelen.

Zelfs als je wakker was, viel niet altijd te begrijpen wat grote mensen bedoelden met wat ze zeiden. Hij had een keer een manier bedacht om hun handelen te voorspellen: nee betekende nee, wie weet betekende misschien, ja betekende wie weet en misschien betekende nee, maar het systeem werkte niet en hij had besloten dat het misschien allemaal wie weet betekende.

Morgen zouden de terrassen zijn vergeven van de druivenplukkers die hun emmers zouden vullen met trossen. Vorig jaar had hij bij François op de tractor mogen zitten. François' handen waren heel sterk, en hard als hout. Hij was getrouwd met Yvette, die gouden tanden had die je kon zien wanneer ze lachte. Ooit zou Patrick allemaal gouden tanden nemen, niet alleen één of twee. Hij zat wel eens bij Yvette in de keuken en dan mocht hij alles proeven wat ze maakte. Ze kwam naar hem toe met lepels vol tomaat en vlees en soep, en zei: '*Ça te plaît?*' En als hij knikte kon hij haar gouden tanden zien. Vorig jaar had François gezegd dat hij in een hoekje van de aanhanger mocht gaan zitten, naast twee grote vaten druiven. Als de weg heel hobbelig en steil was, draaide hij zich af en toe om en zei: '*Ça va?*' En dan riep Patrick, boven het geluid uit van de motor en het gebonk en gepiep van de aanhanger en de remmen: '*Oui, merci.*' Patrick vond het heel spannend toen ze bij de plek kwamen waar de wijn werd gemaakt. Het was er donker en koel, de vloer was schoongespoten met water en er hing de scherpe geur van druivensap dat wijn werd. Het was een reusachtige ruimte en hij mocht van François mee op een ladder naar een platform dat boven de wijnpers en de vaten liep. Het platform bestond uit metalen platen met gaten erin en hij vond het een heel raar gevoel om zo hoog in de lucht te zijn met allemaal gaten onder zijn voeten.

Toen ze bij de wijnpers kwamen keek Patrick naar beneden en zag

twee stalen walsen die in tegengestelde richting draaiden, zonder tussenruimte. De walsen, vlekkerig van het druivensap, drukten tegen elkaar terwijl ze lawaaierig ronddraaiden. De onderste reling van het platform kwam net tot aan Patricks kin en hij voelde zich heel dicht bij de wijnpers. Wanneer hij ernaar keek had hij het gevoel dat zijn ogen ook druiven waren, gemaakt van dezelfde zachte, doorzichtige gelei, en hij was bang dat ze uit zijn hoofd zouden vallen en geplet zouden worden tussen de walsen.

Toen Patrick het huis naderde, zoals gewoonlijk over de rechterhelft van de dubbele trap, omdat dat geluk bracht, liep hij nog even de tuin in om te kijken of hij de kikker kon vinden die in de vijgenboom woonde. De boomkikker bracht pas echt geluk. De felgroene huid leek nog gladder tegen de gladde, grijze bast van de vijgenboom, en het was moeilijk om hem te vinden tussen de vijgenbladeren, die bijna dezelfde kleur hadden. Sterker nog, Patrick had de kikker pas twee keer eerder gezien, en toen had hij tijden staan kijken naar het scherp afgetekende skelet en de uitpuilende ogen, als de kralen van zijn moeders gele ketting, en naar de zuignapjes op de voorpoten, waarmee hij roerloos aan de boom hing, maar vooral naar de opbollende borst die leven blies in een lijfje dat oogde als een ragfijn sieraad, maar dat hunkerde naar zuurstof. De tweede keer dat Patrick de kikker zag, stak hij zijn hand uit en raakte met het puntje van zijn wijsvinger heel voorzichtig de kop aan, en toen de kikker niet bewoog wist Patrick dat hij hem vertrouwde.

Die dag was de kikker er niet, dus nam Patrick lusteloos de laatste paar treden, waarbij hij zijn handen op zijn knieën zette. Hij liep om het huis heen naar de achteringang en duwde de piepende deur open. Hij had verwacht Yvette in de keuken aan te treffen, maar ze was er niet. Witte-wijnflessen en champagneflessen stootten rinkelend tegen elkaar toen hij de koelkast opendeed. Hij liep naar de voorraadkast, waar in een hoekje op de onderste plank twee lauwe flessen chocolademelk stonden. Na een paar pogingen wist hij er eentje open te krijgen en hij dronk het troostrijke vocht rechtstreeks uit de fles, wat niet mocht van Yvette. Hij had het nog niet op of hij voelde zich intens verdrietig en hij bleef een paar minuten op het aanrecht zitten, zijn blik strak gericht op zijn bungelende sandalen.

Hij hoorde pianomuziek, gedempt door afstand en dichte deuren, maar hij besteedde er geen aandacht aan, totdat hij de melodie herkende die zijn vader voor hem had geschreven. Hij sprong van het aanrecht en rende door de gang naar de hal, schakelde daar over op een soort huppeltje, waarmee hij de salon betrad, en begon te dansen op zijn vaders melodie. Het was onstuimige muziek, met heftige uithalen en hoge tonen die uitstegen boven een dreunend marstempo. Patrick huppelde en danste tussen de stoelen en tafels, om de piano, en hij bleef pas staan toen zijn vader ophield met spelen.

‘Hoe gaat het met u, Mr Masterman?’ vroeg zijn vader met een indringende blik.

‘Heel goed, dank u,’ zei Patrick, die zich afvroeg of het een strikvraag was. Hij was buiten adem, maar hij wist dat hij goed moest opletten omdat hij bij zijn vader was. Hij had een keer gevraagd wat het belangrijkste op de hele wereld was, en zijn vader had gezegd: ‘Je moet alles goed observeren.’ Het was een opdracht die Patrick vaak vergat, maar zodra zijn vader in de buurt was bekeek hij alles heel aandachtig, zonder precies te weten waarnaar hij op zoek was. Hij had naar de ogen van zijn vader gekeken, achter de donkere glazen van zijn zonnebril. Die ogen schoten heen en weer, van het ene voorwerp naar het andere, van de ene mens naar de andere, en soms bleven ze heel even op iemand rusten en leken diegene dan iets wezenlijks af te nemen, met een snelle, kleverige blik, als de schichtige tong van een gekko. Wanneer zijn vader in de buurt was keek Patrick overal heel goed naar, in de hoop dat hij een serieuze indruk zou maken als iemand naar zijn ogen zou kijken zoals hij naar de ogen van zijn vader keek.

‘Kom eens hier,’ zei zijn vader. Patrick deed een stap dichterbij.

‘Zal ik je aan je oren optillen?’

‘Nee,’ riep Patrick. Het was een soort spelletje van hen. Zijn vader stak zijn armen uit en pakte Patricks oren tussen duim en wijsvinger. Patrick legde zijn handen om zijn vaders polsen en zijn vader deed alsof hij hem aan zijn oren optilde, maar in werkelijkheid ving Patrick het gewicht op met zijn armen. Zijn vader kwam overeind en tilde Patrick op totdat hun ogen op gelijke hoogte waren.

‘Laat je handen los,’ zei hij.

‘Nee,’ riep Patrick.

‘Laat los, dan laat ik jou op hetzelfde moment los,’ zei zijn vader met al zijn overredingskracht.

Patrick liet zijn vaders polsen los, maar zijn vader bleef in zijn oren knijpen. Heel even hing hij met zijn volle gewicht aan zijn oren. Snel greep hij zijn vaders polsen weer vast.

‘Au,’ zei hij. ‘Je zei dat je me zou loslaten. Laat alsjeblieft mijn oren los.’

Zijn vader liet hem gewoon in de lucht bungelen. ‘Je hebt vandaag een belangrijke les geleerd,’ zei hij. ‘Altijd zelf nadenken. Belangrijke beslissingen nooit aan anderen overlaten.’

‘Laat me alsjeblieft los,’ zei Patrick. ‘Alsjeblieft.’ Hij voelde dat hij elk moment kon gaan huilen, maar hij drong zijn wanhoop naar de achtergrond. Hij had nauwelijks meer kracht in zijn armen, maar als hij zijn greep liet verslappen was hij bang dat zijn oren zouden los-scheuren als het goudkleurige folie van een pot crème, dat ze van zijn hoofd zouden worden gerukt.

‘Je had het gezégd,’ schreeuwde hij. ‘Je had het gezegd.’

Zijn vader liet hem vallen. ‘Niet jengelen,’ zei hij op verveelde toon, ‘dat is bijzonder onaantrekkelijk.’ Hij ging achter de piano zitten en speelde de mars weer, maar Patrick danste niet.

Hij rende de kamer uit, de gang door, de keuken in, het terras over, langs de olijfboomgaard het dennenbos in. Hij kwam bij de doornstruik, kroop eronder en liet zich van een hellinkje glijden naar zijn allergeheimste schuilplaats. Onder een dak van struiken, dicht tegen de stam van een den die was omsloten door struikgewas, ging hij zitten en probeerde de heftige snikken te onderdrukken, haast alsof hij de hik had, die zijn keel dichtsnoerden.

Hier kan niemand me vinden, dacht hij. Hij was niet in staat het schokken van zijn lijf te temperen, waardoor hij telkens bijna stikte wanneer hij adem probeerde te halen. Het was net alsof hij verstrikt was geraakt in een trui, waar hij zijn hoofd in had gestoken maar niet de hals kon vinden en vervolgens maar door de armsgaten naar buiten probeerde te komen, en dat die trui dan helemaal in de knoop raakte en hij dacht dat hij er nooit meer uit zou komen en hij geen lucht meer kreeg.

Waarom had zijn vader dat gedaan? Dat zou niemand iemand anders mogen aandoen, dacht hij, dat zou niemand iemand anders mogen aandoen.

In de winter, als er ijs op de plassen lag, zag je de belletjes die eronder gevangen zaten, de lucht die geen adem meer kon krijgen: de lucht was door het ijs naar beneden gedrukt en werd daar vastgehouden, en Patrick vond dat zo gemeen dat hij het ijs altijd kapottrapte om de lucht te bevrijden.

Hier kan niemand me vinden, dacht hij. En toen dacht hij: wat nou als niemand me hier kan vinden?